

Film i Glostrup Bio

Medlemsblad for Sofarækken

Nr. 87 - september 2019

WIKKE & RASMUSSEN

Eventyrlig realisme

Mød Wikke og Rasmussen
Fri film for medlemmer
med børn og børnebørn
Se side 3

Glostrup Bio

Se de sidste års medlemsblade på
www.glostrupbio.dk/sofa

Film i Glostrup Bio

Medlemsblad for

Ansvarshavende: *Arne Christensen*

Redaktør: *Holger Pedersen*
redaktionen@glostrupbio.dk

Eget tryk
Oplag: 550

Glostrup Bio

Bryggergårdsvej 2, 2600 Glostrup
Billetter: 4396 0201 / www.glostrupbio.dk

Biografleder: *Lotte Warming*,
4396 0806 / glostrupbio@glostrupbio.dk

Sofarækken

Formand: *Arne Christensen*,
Højmarksvej 14, 2600 Glostrup
4363 0664 / 4061 7180 (mobil)
formand@glostrupbio.dk
www.glostrupbio.dk/sofa

Få et uforpligtende, ugentligt nyhedsbrev som mail
tilmeld dig på www.glostrupbio.dk/nyhedsbreve

- 3 Formandens klumme
Fri film for medlemmer

WIKKE & RASMUSSEN

Eventyrlig realisme

- 5 **Dobbeltinterview i Glostrup Bio**
Mens der - ikke - kører BabyBio
5 **Gooseboy**

*Inspireret af Selma Lagerlöfs bog
Gås, skuespillere og sangere*

- 8 **Steen Rasmussen og Michael Wikke**
*Steen Rasmussen - årgang 1949
Michael Wikke - årgang 1959*

- 11 **Wikke og Rasmussen - i 35 år**
*Et historisk møde i gamle Montmartre
En plus én = fem (cirka)
Eventyrlig realisme
Det skal være ordentligt*

- 16 **Produktionerne**
Radio og tv

Fra Robin Hat til Toupé, Soufflé og Rosé
Fra Søren Kierkegaard til Svend Aage Madsen
Julekalenderen Julestjerner (2012)

Spillefilm

Russian Pizza Blues (1992)
Hannibal & Jerry (1997)
Montella (1998)
Flyvende farmor (2001)
Historien om en dreng, der fik en ... (2006)

Lidt af alt det andet

Reklamefilm og kortfilm
Teater på lille og stor scene
Og meget mere
Græsted Greatest Live 2007

- 24 **Og pludselig var de ude af døren**

Et aktivt efterår er på vej

I sidste nummer af dette medlemsblad skrev jeg om to ting, der havde meget med hinanden at gøre. Det ene var ombygningen af foyeren, og det andet var en kampagne, der skal skaffe sponsorater til både denne ombygning og den planlagte udskiftning af alle stole i salen, der er næste store projekt.

Hvad angår ombygningen, så forventede vi at være færdig på nuværende tidspunkt. Men på grund af personalemæssige udskiftninger i *Glostrup Ejendomme*, er der desværre sket forsinkelser. Det er *Glostrup Kommune*, der ejer biografbygningen, og derfor *Glostrup Ejendomme*, der skal projektere og styre ombygningen. Vi er blevet lovet, at ombygningen bliver prioriteret, så vi har en forventning om meget snart at komme i gang.

Mens *Glostrup Kommune* har ydet et bidrag til flytningen af toiletterne, skal *Sofarækken* selv betale for såvel ombygningen af foyeren, som den senere udskiftning af biografstolene. Nævnte forsinkelse gør, at vi (i skrivende stund) endnu ikke ved præcist, hvad ombygningen vil koste. Men vi ved, at de samlede udgifter inkl. stoleudskiftning (- der vil koste ca. 600.000 kr.) vil overstige det beløb, *Sofarækken* selv har opsparet.

Derfor gælder det fortsat, at vi søger sponsorer - af store eller mindre beløb - fra såvel lokale virksomheder som fra private. Som privat person kan du f.eks. "købe" en stol og få dit navn bag på den. Men også et mindre beløb er meget velkommen! Hent en brochure i biografen eller på vores hjemmeside.

Arne Christensen

Fri film og møde med Wikke & Rasmussen

Sofarækkens ledelse vil gerne invitere dig som medlem til at se *Gooseboy* **søndag den 13. oktober kl. 15.** Som noget helt ekstraordinært må du invitere børn eller børnebørn (til og med 15 år) med **gratis** til dette arrangement, hvor *Michael Wikke* og *Steen Rasmussen* begge vil være tilstede for at fortælle om filmen. Kom til en festlig dag i bio.

Almindelig billetpris for andre

Wikke & Rasmussen

Eventyrlig Realisme

Dobbeltinterview i Glostrup Bio

Mens der – ikke – kører BabyBio

Blandt de formiddage, der kunne blive tale om, havde jeg foreslået denne tirsdag i juli kl. 10, fordi der måske var lidt mere liv i huset end ellers om formiddagen. Der skulle afvikles *BabyBio* kl. 10:30. *Helle* var klar bag disken, og *Keld* havde gjort filmen *Yesterday* klar. *Lotte* var på kontoret ovenpå. Der kom bare netop denne dag ingen mødre, ingen fædre – og ingen babyer. Det sker en gang imellem.

Til gengæld kom *Michael Wikke* og *Steen Rasmussen* punktligt. Fra hver sin retning. Man ser dem sjældent hver for sig, men oftest som den dynamiske og kreative duo: *Wikke & Rasmussen*. Ikke alle husker måske navnene, men når man nævner deres radio-og tv-udsender tilbage fra midten af 1980'erne og frem og ikke mindst de tre – bogstaveligt talt – fantastiske film for børn og voksne med barnesindet i behold: *Hannibal & Jerry*, *Flyvende Farmor* og *Historien om den dreng, der fik en lillesøster med vinger*, så er alle vist med.

Deres seneste spillefilm kom for 13 år siden, men i mellemtiden har de produceret alt muligt andet, f.eks. *DR's* julekalender i 2012, *Julestjerner*, der blev set af over en million, og som *DR* netop har besluttet at genudsende i julen 2019. Og så er der premiere på deres film, *Gooseboy* i oktober i år.

Selv om deres tid er knap, nød de at se alle kroge af den gamle biograf, som på mange måder ligner sig selv fra dengang, *Steen*, som er vokset op i *Rødovre*, kom her i 1950'erne. De var vilde med stemningen og alt det, vi har gang i. *Steen* er tilknyttet *Hvalsø Bio*, og står bl.a. for den årlige filmfestival i *Hvalsø*. *Hvalsø Bio* er med sine 115 pladser mindre end halvt så stor som *Glostrup Bio*, men de har endnu flere aktive og medlemmer. De to biografer er sammenlignelige ved, at de begge er foreningsdrevne, og begge har en masse specielle tilbud om filmrækker og flere filmklubber tilknyttet.

Efterhånden fik vi os dog løsrevet fra biografen og kom op i *Edith Langebeks* tidligere lejlighed på 1. sal, hvor *Lotte* fik en snak med de to filmentusiaster. Endelig fik vi os anbragt i mødelokalet med en mikrofon mellem os.

Gooseboy

Inspireret af Selma Lagerlöfs bog

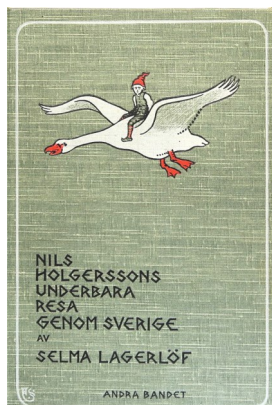
Hele 13 år er der gået, siden I sidst havde en stor filmpremiere.

STEEN: Ja, men vi har skam lavet en masse andet ind imellem. Den julekalender, vi lavede i 2012, *Julestjerner*, svarer til at lave syv hele spillefilm. Desuden har vi lavet en forestilling på *Det Kongelige Teater* og ... **MICHAEL:** ... og så har vi selv stået på de skrå brædder på *Riddersalen*. **STEEN:** Vi har faktisk lavet rigtig meget, så der har faktisk slet ikke været tid til at lave film før nu.

Vi kommer tilbage til jeres øvrige meriter, men nu gælder det først den aktuelle *Gooseboy*. I har haft en talende hund på rollelisten tidligere, og nu præsenterer i en talende gås! Dog sammen med et cast af vores bedste skuespillere og sangere, som f.eks. *Nicolas Bro*, *Szhirley*, *Rasmus Bjerg*, *Søren Malling*, *Dario Campeotto*, *Ulrich Thomsen* – og jer selv som *jæger 1* og *jæger 2*.

MICHAEL: Det startede faktisk med, at vi overvejede at lave noget på en nordisk klassiker. Vi var selvfølgelig forbi *Astrid Lindgren*, men der var langt det meste allerede filmatiseret, og det meste var blevet klassisk. Resten var der så andre, der var i gang med.

Så endte vi hos *Selma Lagerlöf* og hendes *Niels Holgerssens vidunderlige rejse gennem Sverige*, som vi begge kendte og var vilde med. Da vi gennemlæste det, kunne vi se, at det ikke ville holde at lave historien sådan 1:1. Det havde andre forsøgt, og det var ikke helt vellykket.

Vi måtte ind til kernen af historien, som handler om en dreng, som kommer ud i den virkelige verden og møder den vilde natur. Han lever ret isoleret, og kommer ud i verden ved hjælp af en gås. Hvordan kunne vi så omdanne denne kerne til at blive vores historie?

STEEN: Det vi først og fremmest gjorde, var noget, vi flere gange tidligere har haft held med: At vende historien på hovedet og alligevel få den samme pointe ud af den.

I virkeligheden er *Niels Holgersen* bestilt af en svensk lærerforening som en læsebog, hvor man kunne lære noget om natur og geografi. Fortællingen skal vise *Sverige* i al sin pragt. Drengen i bogen er meget uartig, og nu skal han samtidig lære at blive en ordentlig dreng.

Vi greb så den idé, at mange – ikke mindst børn og unge – i vores tid lever i en spilvirkelighed. Vi opfandt computerspillet *Gooseboy*, der går ud på, at spilleren ifører sig en 3D-maske – virtual reality – og nogle vinger, så han oplever det, som om han er en gås. I spillet kan han flyve som en gås og opleve alt muligt. Drengen bliver en mester i det spil, men han kan ingenting i den virkelige verden.

Han bor ude i *Ørestad*, og en dag lander en gås på hans terrasse. Den har været gennem en flymotor ude i *Kastrup* og er godt forslået. Gåsen skal op nordpå til sin familie, og drengen hjælper den på turen.

I modsætning til i *Niels Holgersen* er det drengen, der bærer gåsen og ikke omvendt, men ellers oplever de tilsvarende ting som i *Selma Lagerlöfs bog*.

Optagelserne er taget i nærheden af *København*, men det vil du ikke kunne se. Den fremtræder som ingen steder og alle steder.

Her genkender man måske alligevel et karakteristisk hus i *Ørestad*: et af *VM Husene* fra 2003. Det er tegnet af *PLOT* (*Bjarne Ingels* m.fl.) - det var før *BIG* blev skabt i 2006. © SF-

Gås, skuespillere og sangere

Man genkender flere af skuespillerne fra jeres tidligere film, f.eks. *Sczirley* og *Dario*, og denne gang har I fået et par af de helt store med, som f.eks. *Nicolas Bro* og *Ulrich Thomsen*. Har I sådan en slags yndlingsskuespillere?

MICHAEL: Som udgangspunkt vælger vi skuespillere, som vi ved, vi svinger godt med og kan få et problemfrit samarbejde med. Vi skal helst være på bølgelængde. Det har vi gennem årene været heldige med at finde, og mange af de mennesker, vi finder, prøver vi at tilbyde en anden type rolle end den, de oftest bliver castet til. *Nicolas Bro* spillede med i *Der var engang en dreng, der fik en lillesøster med vinger*. Han spillede verdens mest uheldige mand, *Alf*, der boede isoleret.

Det, som vi har været gode til, er at opdage nye folk. **STEEN:** Vi er gode til to ting i den forbindelse. Det ene er at opfange talentfulde opkomlinge, som f.eks. *Szhirley*, som vi har kendt siden julekalenderen i 2012. Hun fortjener simpelthen en eller anden pris for det, hun præsterer som mor i *Gooseboy*. Det er helt fremragende, og det havde nogen måske ikke ventet af en sangerinde. Vi har også været gode til at få noget nyt ud af etablerede skuespillere.

I den anden ende har nogle af vores ældste skuespillere spillet deres sidste filmrolle hos os. F.eks. var *Olaf Ussing* med i *Johansens sidste ugudelige dage* i 1988. *Helle Virkner* var med i *Se dagens lys* i 2003. Vi plejer at sige for sjov, at når de gamle skuespillere har været med hos os, så dør de.

Så det er der ingen, der tør mere (griner).

Steen Rasmussen og Michael Wikke

Steen Rasmussen – årgang 1949

I medierne optræder I altid som en enhed, så det næsten ikke er til at skelne den ene fra den anden. Vi skal naturligvis først og fremmest tale om *Wikke & Rasmussen*, men jeg vil gerne starte med at høre lidt om, hvad I hver for sig lavede, før makkerparret blev etableret midt i 1980'erne. Steen, du er vokset op i *Rødovre*, men familien flyttede senere væk fra hovedstadsområdet.

Jeg er født i *Søborg*, men jeg er vokset op i *Rødovre*. Så jeg er kommet meget her i *Glostrup Bio* med mine forældre. Vi gik enten i *Islev Bio* eller *Glostrup Bio*, for der var ikke en biograf i *Rødovre* dengang. I 1962 flyttede vi til *Kirke Hyllinge*, hvor min far blev skoleinspektør.

Du er student fra *Roskilde Katedralskole* og uddannet skolelærer ligesom din far.

Jeg har bare aldrig brugt min læreruddannelse til noget direkte. I hvert fald ikke før nu, hvor jeg har en vidunderlig bibeskæftigelse som højskolelærer på *Snoghøj Højskole*.

Før det blev til radio, tv og film, handlede det meget om musik.

Jeg spillede som ung mange slags musik i mange sammenhænge, herunder i *Furekåben*, *Vindharpen* og i mange andre konstellationer, indtil jeg sammen med *Anders Roland* dannede *Hvalsø-spillemandene* i 1972. *Anders* skrev melodierne, mens jeg skrev teksterne og var forsanger. Vi lavede tre plader, og mange forskellige har været med i bandet, f.eks. *Peter Viskinde*, *Jens Rugsted* og *Mathilde*.

I 1979 forlod du *spillemændene* og rejste til *Californien* sammen med din kone.

Min nabo dengang havde fået en radiostation derovre, og da vi begge godt kunne lide at hænge ud på surfbrædder, snakkede vi meget. Han syntes, jeg havde en sjov accent på engelsk, så det ville han gerne bruge i sin engelsksprogede radio. Radioprogrammet hed *The Great Dane Show*, og selv om jeg naturligvis blev meget amerikaniseret, fik jeg besked på, at jeg skulle beholde accenten.

Efter at du sent i 1980 vendte tilbage – der var vist noget med opholdstilladelsen – begynder vi at nærme os jeres fælles historie. Du blev fastansat i DR's *Børne- og Ungdomsafdeling*, hvor du snart blev en populær vært i *Ungdomsprogrammet P4 i P1*.

Jeg havde det i hvert fald fedt med det job. Jeg kunne godt lide disse søndag aftener.

Michael Wikke – årgang 1959

Michael, du er født og havde dine første drengeår i *Dragør*, og din far var minsandten også lærer. Senere flyttede familien til *Græsted*.

Ja, vi boede skam på *Nordre Strandvej* i en stort patriciervilla, som jeg stadig ikke helt forstår, at en folkeskolelærer havde råd til. Min far arbejdede nu også for hårdt, vil jeg sige. Der havde jeg et meget frit liv med en masse sjov og kaos omkring mig.

Michael foran huset i *Dragør* i starten af 1960'erne. © Privat

F.eks. boede *Papa Bue* derude med sin kone dengang. Deres dør var altid åben, og alle mulige unger røg ind og ud hos dem.

Fordi der var så meget travlhed derhjemme og kaos omkring mig, kunne jeg tulle rundt og passe mig selv. Jeg lavede de mest besynderlige ting.

Da jeg ikke var ret stor, sad jeg helt alene og så *Ingmar Bergmans* film, *Det Syvende Segl* (1960), da de andre var gået i seng. Jeg har ikke været ret gammel, for det var ude i *Dragør*, og det var på et gammelt *Arena*-fjernsyn af dem med låger for skærmen. Filmen gjorde et uudsletteligt indtryk på mig.

Da jeg var otte år, kom min far, der var fysiklærer, til at sprænge skolens fysiklokale i luften. Han skulle lave et klassisk forsøg med en røgbombe, men så var blandingsforholdet forkert. Jeg sad og ventede for at køre med ham hjem, og så forsvandt lokalet simpelthen. Taget løftede sig, og alt var kaos. Det røg på forsiden af *Ekstra Bladet*.

Vi flyttede til *Græsted* i 1970, da jeg var 11 år. Det var nu næppe på grund af eksplosionen, men min far var ved at være godt stresset af at tjene penge nok til det store hus i *Dragør*. Det blev en meget, meget stor omvæltning at komme derop i forhold til *Dragør*.

Jeg har altid skabt mig min egen verden i forhold til, hvor jeg var. Jeg har lavet lyd, skrevet og tegnet en masse, og så har jeg set en hulens masse film og fjernsyn. Jeg var ikke alene interesseret i teknikken, men endnu mere i, at man kan skabe følelser ved at sætte billeder sammen og fortælle historier på den måde.

Jeg var sådan et "one-man-band", der tegnede, filmede og alt det. Så kunne jeg styre det hele selv uden at være afhængig af en masse andre. Udstyret måtte jeg jo spare sammen til, og på et tidspunkt fik jeg et *Bolex* 16 mm smal-filmkamera, der kunne lave enkeltbilleder og alt muligt.

Allerede tidligt begyndte jeg at bombardere *Danmarks Radio* og alle mulige forlag med idéer og tegnede historier. Jeg har for nyligt ryddet op i mit arkiv og kan se, at det er de mest absurde ting, jeg har foretaget mig. Der må have været et eller andet sygt drive i mig. Jeg har næsten hele mit liv haft fokus på at tegne, fortælle og lave film.

Jeg fik kontakt med *Steen Herdel*, der dengang arbejdede som ekspedient i *Multi Foto* i *Helsingør*. Han arbejdede for resten samtidig – i øvrigt sammen med et andet filmkoryfæ, *Ib Tardini* – på en lilleskole (*Steen Herdel* blev senere bl.a. en kendt filmproducent /Red.). Han lavede som freelance lidt forskelligt for *Danmarks Radio*, og da han vidste, at jeg lavede tegnefilm, ville han gerne se dem.

Han tilbød mig, at jeg kunne lave små film til en børneplade, han arbejdede med for *Danmarks Radio*. Jeg gik i gang, men det tog jo frygtelig lang tid for én mand, så da de var færdige, var der kommet en ny person på posten i *Danmarks Radio*. Så det strandede, men det var i hvert fald en god skole at få sådan et projekt at lave selv.

Nogle få år efter vi var flyttet til *Græsted*, traf jeg den senere skuespiller og radiovært, *Hans Henrik Bærentsen*. Han er et par år ældre end mig, men da vi mødtes som teenagere, svungede vi straks godt sammen. Vi lavede kassettebånd med pjank og pjat, der efterhånden blev til *Græsted Radio*, som fik lov at sende nogle udsendelser på *P4*. Det førte flere opgaver med sig.

Jeg søgte nærmest for sjov ind på *Journalisthøjskolen* i *Aarhus*. Jeg havde ikke tænkt mig at blive journalist, for det skulle jo helst være noget med film, og *Filmskolen* kunne jeg ikke lige se mig selv på. Jeg regnede slet ikke med at komme ind, men det gjorde jeg – og så fangede bordet. Jeg gennemførte journalistuddannelsen, men blev samtidig ved med at lave noget for *Danmarks Radio* – f.eks. *Robin Hat*. Selv om jeg ikke blev journalist, har jeg brugt meget af det, jeg lærte. Ikke alene det med at skrive, men også, at man ikke tager et nej for et svar. Hele måden at få fat i folk på var vigtigt at kunne, da vi var selvproducerende.

Wikke & Rasmussen – et begreb i 35 år

Et historisk møde i det gamle Montmartre

De sidste 35 år har I nærmest været uadskillelige. På rulleteksterne figurerer i parallelt som manuskriptforfattere, instruktører og ofte også som skuespillere. Det hele startede med en julefrokost i *Danmarks Radio*, hvor I begge arbejdede dengang. I samme afdeling, men hver for sig.

STEEN: Er der virkelig gået så mange år! Det kan man da vist kalde et længerevarende forhold. Det var til en julefrokost i det gamle *Montmartre*, og vi faldt i snak.

Michael: Vi var hver især trækdyr på den måde, at vi var de udfarende i det, vi lavede. Når man så møder nogen, der også er vant til den der disciplin med, at man skal 'arbejde for føden', så klikker det i én. Vi var i *Danmarks Radio* på et tidspunkt, da det var en vidunderlig legeplads, og vi fik lov at lave alt det, vi ville. Det var frihed under ansvar – og en fantastisk skole at gå i.

STEEN: Vi fik lov til at slå skæverter og lave fejl, som vi kunne lære af. Der var planer langt ud i fremtiden, men vi plejer at sige, at vi ikke er så gode maratondløbere, men ret hurtige på 100 meter sprint. **MICHAEL:** Vi ville gerne have et klart svar, om vi skulle lave dette og hint – eller ikke. Så skulle vi nok levere det.

MICHAEL: Den gnist, der blev antændt den dag i *Montmartre*, var, at *Steen* havde et tv-projekt, og jeg havde et andet tv-projekt. Vi havde begge en vare at lægge på disken. *Steen*s blev til *Fredag i farver*, og mit blev til fortsættelsen af *Robin Hat*. Vi fandt så på, at vi ville lave en radiotegneserie, som vi kaldte *Pas på varerne, Arne*. Den kom i 93 afsnit. Vi nåede også en børnebog. På den måde fik vi på et år afprøvet, om vores samarbejde fungerede. Det gjorde det.

Allerede i 1984 blev *Græsted Radio* til *Græsted Film og Fjernsyn*, som stadig er vores produktionsselskab.

Samtidig med, at I arbejder sammen med andre selskaber som SF-film og Zentropa i Avedøre, hvor I holder til i dag.

STEEN: Vi arbejder sammen med mange andre. Men vi bor ikke længere i *Avedøre* dør om dør med *Zentropa*. Ålen (*Peter Aalbæk Jensen /Red.*) har solgt halvdelen af den grund, vi boede på, til *Hvidovre Kommune*, der vil udvikle området til en ny 'øko-landsby'. Vi har nu lokaler ude på *Refshaleøen*.

I startede jeres selskab i en lejlighed på Nørrebro, men siden var der noget med en skurvogn.

Michael/Steen i kor: Nej, det var *Ringstedgade 4a* på Østerbro. **STEEN:** Et par år senere købte vi *Erik Clausens* blå skurvogn, der stod ude på *Islands Brygge*. Lige der, hvor *Kulturhuset Islands Brygge* ligger nu.

Der var sådan en slags klondike med forskellige filmselskaber, der havde lejet sig ind. Vi lejede en plads til 500 kr. om måneden og holdt til der i 11 år.

Vi bruger stadig den blå skurvogn i vores logo.

Én plus én = fem (cirka)

I har sagt, at I er mange gange så gode, når I er sammen, som I er hver for sig.

STEEN: Ja, sådan er det: én og én giver seks.

MICHAEL (grinende): Det kan vist misforstås, skal vi ikke sige fem?

Er det kontrasterne, der gør, at I opnår så meget synergi? Den ene er måske mere spontan og den anden mere overvejet?

STEEN: Sandheden er, at vi begge har de ting i os. Nogle gange ser det ud, som om en egenskab er mere fremtrædende hos den ene end hos den anden. Jeg har tidligere skullet trækkes med, at jeg så skulle være den stille og rolige. Grundpillen i det er, at vi har mange farver hver for sig, og disse farver bliver til rigtig mange, når vi lægger dem sammen.

Tonny Toupé Show 1885 © DR

MICHAEL: Man kan også sige, at vi har nogle grundfarver hver især. **STEEN:** Vi har da også en masse fælles i vores historie. Vi er begge sønner af fysiklærere, og vi flyttede begge to på landet som 13-årige.

Og I tog en uddannelse, som I ikke brugte direkte, og havnede begge to i Danmarks Radio – sådan kunne man måske blive ved. Alligevel er der også noget forskelligt. Michael kommer med tidlig filminteresse og Monty Python, og Steen kommer fra et miljø med rock folkemusik.

MICHAEL: Ok, men det er enormt endimensionelt. Vi kommer hver for sig med masser af ting. Det er rigtigt, at jeg godt kunne lide det surrealistiske ved f.eks. *Monty Python*. Jeg synes, at deres humor er lidt kølig nogen gange, så vi fandt sammen om en humor, der mere er hen ad *Hasse & Tage* (de svenske komikere *Hans Alfredson* og *Tage Danielsson* lavede revyer og film i perioden 1962-89/Red.). Ud over humoren havde de også en hel masse poesi i det, de lavede.

Jeg har syslet rigtig meget med filmmusik og siddet og nørdet med det. Alt muligt musik - og det har *Steen* da også.

Vi vrider os altid lidt, når vi fornemmer, at man vil sætte labels på os.

Mange andre har også inspireret jer, f.eks. Coen-brødrene.

MICHAEL: Absolut. De har også en præcision i det, de laver, som vi kan bruge. En detailrigdom i billedet, i manuskriptet, i scenografien – i alt. *STEEN:* Der er så mange lag i deres film. Det er vigtigt for os at pointere, at vi ikke laver film for børn. Vi laver film for alle mennesker med en målgruppe fra 3 til 93. I vores nye film laver vi film for alle mennesker – og dyr. Hvis der kommer nogen gæs, er de da også velkomne.

Når man ser rulletekster med "credits", er I altid anført helt parallelt, især med hensyn til manuskript og instruktion. Arbejder I helt parallelt, eller er I mere specialiserede?

STEEN: Vi arbejder fuldstændigt parallelt. Det bedste for os er at sidde i det samme rum, men vi kan også umiddelbart overtage efter hinanden. *MICHAEL:* Da vi lavede julekalenderen, var vi for en gangs tvunget til delvist at arbejde hver for sig.

Julestjerner vender vi tilbage til. Når I instruerer, kan I så bare afløse hinanden, uden at settet bliver forvirret?

MICHAEL: Sagtens. Vi har aftalt det hele på forhånd. Hvordan vi synes, at niveauet skal være. Så sidder vi ved monitoren begge to, og vi reagerer nærmest synkront på ting, der måske skal justeres. Med de fremragende skuespillere vi har, er instruktion ofte et spørgsmål om bare at skrue op eller ned for blusset.

Skuepillerne skal bare erindres om, hvor vi skal hen. Så er der nogle helt praktiske instrukser, hvis det er noget større. Det er de dygtige straks med på, men der er også f.eks. skuespillere, der bare er med et par dage. De skal naturligvis have en oversigt over, hvor deres rolle ligger, og hvad niveauet er. De skal vide, hvordan der spilles af resten af castet, så de ikke kommer og føler sig fortabte. *STEEN:* Jeg kan faktisk ikke huske, at vi nogensinde har været uenige om noget.

MICHAEL: Vi har også andre måder at gå frem på. I nogle projekter har vi ikke skrevet så præcise manuskripter, fordi vi gerne vil have det til at blomstre mere frit om ørerne af os. Det kommer der også noget fantastisk ud af. Normalt vil vi helst skrive sammen, fordi der er en stor tilfredsstillelse i at være sammen om scenerne, mens de bliver skrevet.

STEEN: Vi har prøvet det for nyligt, fordi vi sidder og bikser med noget, vi ikke kan fortælle om endnu. Vi nyder at sidde i samme rum og skabe. .

Eventyrlig realisme

Jeg har set begrebet eventyrlig realisme brugt om jeres produkter.

STEEN: Vi har sagt mange gange, at vi ikke laver socialrealistiske film. Vi laver ikke film om verden, som den er, men om, hvordan den kunne være. Der er et håb i det, vi laver. F.eks. er vores skildring i *Gooseboy* af arkitekturen og miljøet i *Ørestad* totalt realistisk, men der foregår mærkelige ting i miljøet. Verden er større end socialrealismen.

Det med at komme foran kameraet og mikrofonen var oprindeligt ikke jeres ambition?

MICHAEL: Det var sjovt, specielt på radioen, f.eks. da vi startede med *Pas på varerne*, *Arne*. Radioen taler meget mere til folks fantasi. Folk skal selv forestille sig dem, der taler, og vi skal ikke vise dem, hvordan de ser ud. Når vi skal genskabe en radiofigur til en virkelig figur, er det altid ret svært.

Da *Steen* og jeg begyndte at optræde som skuespillere i vores egne film, var det faktisk mest af nød. Budgetterne var så lave, at vi ikke havde råd til at hyre tilstrækkeligt med rigtige skuespillere. Efterhånden fik vi meget stor glæde af at møde rigtige skuespillere. Uddannede mennesker, som kan deres metier.

I bruger ikke ironi og slet ikke sarkasme?

STEEN: Nej, det er en-til-en. Vi laver film om ting for pålydende. Noget at det, vi gør, er at genskabe de oprindelige værdier af f.eks. ord. Mange ord har mistet deres betydning i sproget. *MICHAEL:* Man kan sige, at ironi skaber utryghed hos andre mennesker, fordi de skal sidde og afkode, hvis man faktisk mener det modsatte af det, man siger. *STEEN:* Vi kan godt være på vagt overfor autoriteter, men det udtrykker vi rent ud.

Det skal være ordentligt

Hov, *Steen*, du sagde, at du gerne skulle ud af klappen godt 11, som den er ved at være nu. Vi er jo slet ikke nået til filmene. Kan vi fortsætte et kvarters tid endnu?

STEEN: Du skal have et ordentligt interview, inden vi går! Du har lagt så meget arbejde i det her, så vi bliver, indtil du har det, du skal bruge! Simpelthen!

MICHAEL: Vi har aldrig været udsat for så godt forberedt og gennemført et interview.

Tak – det luner! Det er vigtigt for jer, at det, I står for, ganske enkelt er - ordentlighed?

Steen: Præcist, det er lige netop sådan, vi arbejder.

Produktionerne

Radio og tv

Fra Robin Hat til Toupé, Soufflé og Rosé

I var begge i gang med at lave radio og tv, inden I fandt sammen om jeres første fælles produktioner i 1984: tv-serierne *Fredag i Farver* og *Robin Hat* samt radioserien *Pas på varerne, Arne*, der kom i hele 93 afsnit.

STEEN: Vi har været meget glade for at lave radio og er det stadig. I disse podcast-tider har vi da tanker om også at gå ind på det. For at sige det rent ud, er vi dygtige til talemediet.

Mange husker stadig tv-serierne *Tonny Toupé Show* (1985), *Sonny Soufflé Chock Show* (1986) og *Ronnie Rosé si'er helt go'nat* (1988). Man hører stadig citater som "*voldsom Volvo*".

MICHAEL: Det lavede vi i den daværende *Underholdningsafdelingen* hos *Henrik Wolsgaard-Iversen*. Det var et stort skridt for os.

STEEN: Der er meget stor forskel på de tre serier. Vi ser dem som en slags filmskole for os, hvor vi afprøvede alle mulige ting og sager. Hvis man går dem

igennem, har de enormt mange lag. Vi prøvede noir-genren, den romantiske genre og meget mere.

I *Ronnie Rosé* er vi nået frem til at interviewe folk fra litteraturer som *Jørgen Leth*, *Kristen Bjørnkjær* og *Thor-kild Bjørnvig* til videnskabsmænd som *Jens Martin Knudsen* og *Holger Bech Nielsen*.

Under optagelserne til *Robin Hat 2* på *Kronborg* poserer *Wikke og Rasmussen* med deres nye bog *Pas på farerne, Arne*, som er baseret på deres radiotegneserie *Pas på varerne, Arne* fra 1984. Fra *Christian Mongaards* hjemmeside www.kickstarter.com ©

Billederne til venstre er fra *Fredag i farver* (sjovt nok i s/h) og til højre er der hele fire gange Jørgen Clevin i en sketch fra *Tommy Toupé Show*.

DR © Wikke & Rasmussen

Fra Søren Kierkegaard til Svend Aage Madsen

I udviklede yderligere paletten med tv-serier som *Johansens sidste ugudelige dage* (1989), *Søren Kierkegaard Roadshow* (1990) og *Motormagasinet* (2004) samt tv-filmen, *Se Dagens Lys* (2003).

STEEN: *Søren Kierkegaard Roadshow* er en underholdningsudgave af *Søren Kierkegaards* tanker udsat for to lastbilchauffører, som repræsenterer æstetikeren og etikeren. De sidder i deres førerhus og har ikke andet at lave end at kommentere det, de ser på vejen.

Den fik vi en stor pris for ved tv-festivalen i *Montreux*, og vi kom verden rundt med den serie.

MICHAEL: *Se dagens lys*, der er bygget frit over *Svend Aage Madsen* bog, er en både en poetisk og en grotesk science fiction-historie.

Derefter var der ligesom en pause i jeres samarbejde med Danmarks Radio.

STEEN: Vi har med mellemrum altid arbejdet med *Danmarks Radio*. Da *Iversen* holdt op som dramachef, og *Rumle Hammerich* kom til, ønskede den nye chef noget andet. Han startede med at lave *Taxa*. Vi har lavet alt, helt frem til julekalenderen i 2012 for *DR*. *Gooseboy* er for en stor dels vedkommende finansieret af *DR*.

Vi kunne have omtalt mange flere radioserialer, f.eks. lavede I for *P4* serien *Særløse Overdrev* i 2003 på 28 afsnit og *Fredløse Folkeblad* i 2004 på hele 88 afsnit.

Screenshot fra *Søren Kierkegaard Roadshow*

© DR

Still fra *Se Dagens lys*

DR © Kirsten Ellebæk

Julekalenderen Julestjerner (2012)

Som I allerede har fortalt, genudsendes denne dejlige julekalender i år. Selv om julekalenderen forestiller at foregå i den lille by *Brorfelde*, er den optaget mange steder på *Sjælland*. Alle indendørs optagelser foregår i *DR Byen*.

MICHAEL: Da vi lavede julekalenderen, var vi for en gangs skyld tvunget til at arbejde delvist hver for sig. Det svarer til at lave ca. syv spillefilm, så der skulle f.eks. skrives flere hundrede sider manuskript. Det kunne vi ikke nå, hvis vi hele tiden skulle sidde sammen. Så vi fordelte det imellem os. Vi gjorde det, at vi hængte alle hovedafsnittene op på væggen, så vi kunne snakke det igennem. Vi konferrerede hver morgen over *Skype*, kommenterede, skrev igennem, lagde det til side – og arbejdede videre hver for sig.

↑ ↓ Fra optagelsen af Julestjerner © DR
De fleste af de mange medvirkende
DR (c) Torkil Adersen

Spillefilm

Russian Pizza Blues (1992)

Michael, vi har været inde på din udtalte interesse for filmmedit allerede i dine drengeår. Vi har også talt om tv-film og serier. **Steen**, din filmkarriere startede på en måde helt tilbage i 1972 med eksperimentalfilmen *Byen Forsvinder*.

STEEN: Den fik støtte fra *Filmværkstedet*, der startede i 1970 som *Workshoppen* hos ASA i Lyngby. Det var faktisk *Christian Braad Thomsen*, der gav mig chancen dengang. Filmen havde premiere på *Filmskolen*.

Jeg så for første gang *Russian Pizza Blues*, da jeg forberedte mig til dette interview. Det er en fantastisk spændende og eksperimenterende film, synes jeg. Meget avanceret, og f.eks. jeres lange samtaler er nærmest en gang verfremdung a la *Brecht*. Og de to russere, der snakkede og snakkede – uden undertekster – er da fantastiske.

STEEN og MICHAEL: Det er da en sindssyg god film!

STEEN: Vi arbejder faktisk i øjeblikket på at få den digitaliseret, for vi har heldigvis en ubrugt kopi, som egner sig til det. Vi er ved at rejse nogle penge på nettet til det. **MICHAEL:** Så du den som tv-serien på *DR/Bonanza*? Det er synd, for den er slet ikke på højde med filmen. Det var kravet fra *DR* for at skyde penge i den, at den også blev produceret som en tv-serie i tre afsnit. Filmen har en rund dramaturgi, som er helt forskellig fra den i tv-serien. En helt anden måde at fortælle historien på.

Mod slutningen af filmen sidder *Monica Zetterlund* og synger *The Zanzibar Song* i en offentlig bus sammen med *Steen* og *Michael* samt russere *Marianna Roubintchic* og *Sergei Gazarov*.

Rollelisten omfattede typisk for de to filmskabere atypiske skuespillere som *Peter Aalbæk Jensen* fra *Zentropa* og kunstneren *Michael Kvium*.

(c) Græsted Film og Fjernsyn

STEEN: Den blev et kæmpestort startskud for os, fordi vi fik *Nordisk Filmpris* for den, publikumsprisen på *Göteborg Filmfestival* – og flere andre. **MICHAEL:** Den kom hele verden rundt.

Vi fik *Monica Zetterlund* til at spille med og synge i den.

De to gennemgående russere var simpelthen så dygtige. Hun gik på en film- og teaterskole, og han var en af *Ruslands* største skuespillere.

MICHAEL: *Steen* spiller sådan en lidt falleret storbyrotte, og jeg er en yngre fyr, der kommer til byen og er helt uerfaren – men har mere tjek på det hele alligevel.

Jeg har læst mig til, at det er den første film i Danmark, der er klippet på en computer.

MICHAEL: Nu bruger man jo ikke andet, men dette var den første europæiske film, der blev klippet på den måde. Mange af de erfarne klippere troede i starten ikke, at denne teknik havde en fremtid. Det var besværligt, fordi man ikke havde så store harddiske dengang. Det kunne godt tage en nat at få styr på en dags optagelser.

Det var imidlertid en stor befrielse, at man nu kunne afprøve ting mere smidigt. Før skulle man ofte hive alle tapesplejsningerne af filmen og sætte stumperne sammen på en ny måde.

Hannibal & Jerry (1997)

Så kom jeres første virkelige blockbuster-film med ca. 200.000 solgte billetter. Det er en af dem, jeg ikke må kalde børnefilm.

STEEN: Nej, det må du ikke. Der er jo godt nok en talende hund og børneskuespillere med, men vi har fra begyndelsen insisteret på, at det skulle være en film for alle mennesker. Filmen har flere lag. Det viser sig ved, at også rigtig mange ældre kommer og ser vores film. Vi havde et syng-med arrangement med sangene fra den for nogle måneder siden. Der blev straks udsolgt – og der var kun ét barn med.

I havde en fantastisk cast med mange af vores bedste skuespillere med, f.eks. **Paprika Steen**, **Martin Brygman**, **Jytte Abildstrøm**, **Peter Mygind** – samt **Helle Joof** og **Peter Frödin**, der begge blev nomineret til en **Bodil** for bedste birolle.

STEEN: Mange af dem var slet ikke kendte den gang. Vi har "opfundet" mange af de skuespillere, som i dag er de mest kendte på film.

Motello (1998)

Det er den anden af jeres to spillefilm, der henvender sig udelukkende til et voksent publikum. Det er noget med *Shakespeare*? I spiller selv to politifolk ved navn *Rosenkrands* og *Gyldenstjerne*, to figurer fra *Hamlet*, der også er brugt i et nyere skuespil af *Tom Stoppard*.

STEEN: Den er altså også god, selv om den forvirrede nogle anmeldere. **MICHAEL:**

Den gik ikke godt herhjemme, men vi oplevede engang i *Sverige*, at en hel sal rejste sig op og klappede. Den er bygget over hele fire dramaer af *Shakespeare*: *Othello*, *Hamlet*, *Romeo og Julie* samt *Macbeth*.

STEEN: *Michael* og jeg sad sammen med distributøren og diskuterede en dato til premieren. Der var mange film, som vi ikke turde ramle sammen med, men så øjnede vi en mulighed i at slippe filmen ud samtidig med historien om et gammelt, forlist skib, som der tidligere er lavet flere film om. Det var *Titanic*, som de store biografer satte på i alle deres sale. Derfor fik vores lille film bare ikke en chance.

Der var engang en dreng, der fik ... (2006)

... en lillesøster med vinger. Også en dejlig film med en masse gode skuespillere og sangere.

MICHAEL: Den er der også en masse musik i den. **STEEN:**

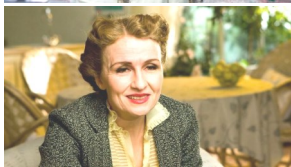

Vi betragter faktisk selv denne film som vores hovedværk. Da fik vi ligesom styr på det hele. **STEEN:** Filmen er faktisk bygget op omkring *Nicolas Bro*, og vi måtte vente et helt år, før han var ledig.

Lidt af alt det andet

Reklamefilm og kortfilm

I en periode omkring 1990 lavede i nogle reklamefilm og kortfilm af forskellig slags.

STEEN: Det levede vi af i flere år, og vi levede rigtig godt af det. **MICHAEL:** Vi fik et tilbud fra DSB om at lave kortfilm om tog. Vi havde meget glæde af en film om det gamle lyntog, *Sølvpilen* (1989).

MICHAEL: Vi lavede f.eks. også en instruktionsfilm, som fik flere priser rundt omkring i *Europa*. Den hed *Europa Symphony* (1991) og handlede om sikkerhed ved lastning fra lastbil til tog og omvendt.

STEEN: Det gik ud på, at et helt symfoniorkester skulle transporteres fra *Falkonerscenen* til *La Scala* i *Milano*. Det startede og sluttede med, at orkestret spillede. Filmen er uden replikker men med klassisk musik som baggrund.

Teater på lille og stor scene

Her i de senere år har I også arbejdet med levende teater både som instruktører og medvirkende. *Der var engang en dreng, der fik en lillesøster med vinger* gik som teaterstykke på *Odense Teater* i 2011, men derudover har I selv lavet teater et par gange.

STEEN: Forestillingen *Antons højre hånd*, som vi ikke selv skrev, var vores debut som sceneskuespillere – som 56- og 66-årige. Det var et hårdt job.

(c) Ole Krag-Jacobsen

Flyvende farmor (2001)

Vi så *Flyvende farmor* forleden og hyggede os gevaldigt – ikke mindst med *Jytte Abildstrøm*. Igen en kæmpe succes.

MICHAEL: Den var mærkelig for os at lave, fordi det er den mest enkle film, vi nogensinde har lavet. Du lagde måske mærke til, at der er en helt almindelig bus og en helt almindelig storebæltsfærge med. Omgivelserne er helt naturlige.

STEEN: Vi har haft *Jytte* med før – i *Hannibal & Jerry* – men denne film skrev vi faktisk til hende.

Vi syntes, at *Jytte* skulle have en film – og det fik hun så. **MICHAEL:** *Jesper Langberg* var også med, og hold kæft, hvor havde vi det sjovt sammen.

Ud over de egentlige skuespillere er der en masse sangere med i filmen, herunder *Dario Campeotto*, *Daimi*, *Lone Kellermann*, *Peter Belli*, *Flemming 'Bamse' Jørgensen* og *Sissel Kyrkjebø*.

Samtidig instruerede vi stykket. Stykket handler om *Riddersalens* start for 100 år siden, og *Anton* er *Anton Hansen*, den meget kendte tegner, der de-
korerede *Riddersalen*.

STEEN: Dernæst skete der det, at *Det Kongelige Teater* ringede og spurgte, om vi havde lyst til at lave en forestilling i *Skuespilhuset* med al vores musik, som så skulle kædes sammen i en ny historie. Forestillingen *Der var engang en sang, der hed Arne* (2017) var meget central for os. Det blev en god forestilling og en kæmpe stor oplevelse for os.

Musikken fylder rigtig meget

I har gang i vældig meget forskelligt. Bl.a. har i lavet mange sange, bl.a. sammen med *Jens Rugsted* og *Stig Kreutzfeldt*.

MICHAEL: Og ikke mindst *Poul Halberg*.

STEEN: Vi tager også rundt og holder en masse foredrag og sangaftener. Vores syng-med foredrag er det største, vi har af den slags. Vi har et program, hvor vi fortæller om og viser klip fra vores film. Derefter synger vi alle vores sange sammen med folk. Folk er helt vilde med det, og det er vi også.

I er også vilde med biler og alt, hvad der kan køre – ikke bare den voldsomme *Volvo*.

MICHAEL: Vi er vilde med biler, så du kan nok regne ud, hvad tv-serien *Motor-magasinet*, som vi lavede på tv i 2004, handler om.

Græsted Greatest Live 2007

I har som regel fuld kontrol med alt, men *Græsted Greatest Live* var en hyldest til jer, som andre havde arrangeret. En hel uge i *Imperial*, hvor *DR Big Band* spillede med mange af de kunstnere, I har brugt i jeres film, herunder *Martin Brygmann*, *Kaya Brül*, *Allan Mortensen*, *Anne-Grethe Bjarup Riis*, *Peter Belli*, *Dario Campeotto*, *Daimi*, *Jytte Abildstrøm* og *Caroline Henderson*.

MICHAEL: Det var skægt.

STEEN: Dengang vi var kunstneriske ledere af *Odense Internationale Filmfestival* i 2014, blev der lavet en stor udendørskoncert, hvor det kæmpe store *TipToe Bigband* spillede vores musik med mange af de samme solister, som til *Græsted Greatest*. Der var stuvende fuldt af mennesker.

Og pludselig var de ude af døren

Poul Nesgård har formuleret det således: "Det er usædvanlig sjældent, at sådan et venskab og kunstnerisk makkerskab kan holde ved så mange år, men det kan måske også kun for de to, fordi de ikke rivaliserer med hinanden, men gør alting som ligeværdige makere i stor gensidig respekt".

BEGGE: Der er meget præcist formuleret. Det er sådan, det er.

Må jeg slutte med endnu et citat, som er fra et brev *H.C. Andersen* skrev til *Ingemann*. *Andersen* havde fra 1843 besluttet, at eventyrsamlingerne ikke længere skulle have undertitlen *fortalte for børn*.

"Nu fortæller jeg af mit eget Bryst, griber en Idee for den Ældre - og fortæller saa for de Smaa, medens jeg husker paa, at Fader og Moder tidt lytte til, og dem maa man give Lidt for Tanken!".

BEGGE (grinende): Det er skægt, og det er meget præcist. **STEEN:** Jeg tror, vi er ude i samme ærinde. Det kan godt være, at han har brugt eventyrene, men hans ærinde er heller ikke at fortælle børnene historier. Han vil fortælle voksenhistorier i børnesprog.

Ligesom os.

Steen styrter afsted og ses sidst, da han runder hjørnet ved møbelforretningen. Han har en anden aftale, som han vist kommer for sent til. Han råber på vej ned af trappen, at det virkelig havde været en fornøjelse at blive interviewet i *Glostrup Bio*. Derpå går **Michael** – ikke ned til en voldsom *Volvo* – men til sin lille, fredelige *Citroën*.

Jeg har været i fantastisk godt selskab i halvanden time.

